

КІСБО. Але, незважаючи на досягнуті позитивні результати проблемність захисту інформації в комп'ютерних інформаційних системах бухгалтерського обліку не може бути визнана вирішеною. Шляхи поліпшення ситуації в цій галузі застосування інформаційних систем полягають в забезпеченні надійного функціонального розмежування доступу до файлових підсистем організаційної структури КІС. При цьому належним чином повинна бути організована система регламентних перевірок та внутрішнього контролю КІС з додержанням вимог та рекомендацій щодо розмежування доступу до програмних продуктів різного галузевого застосування на підставі належного контролю інформації та обробки електронних документів.

Література.

1. Деньга С. М. Контроль організаційної структури комп'ютерної інформаційної системи бухгалтерського обліку (КІСБО) [Електронний ресурс] / Деньга С. М. – Режим доступу до сайту : <http://nadoest.com/kontrol-organizacijnoyi-strukturi-kompyuternoji-informacijnoy>
2. Рудов О. П. Інформаційний захист системи 1С Підприємство / Рудов О. П., Романченко Т. П., Скрипкіна А. С. // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2013. – № 15 (204) ч.1. – С. 187-191.
3. Наконечна Н.В. Безпека автоматизованих облікових систем у системі економічної безпеки підприємства / Наконечна Н.В. // Вісник Львівської комерційної академії. – 2009. – Вип. 32. – С.

ФОРМА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ «ІРО», ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ

Рогова А., студентка

Науковий керівник: Голеско І.О., ст. викладач

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Необхідність підвищення успішності розвитку свого бізнесу вимагає від підприємств постійного пошуку інвесторів для залучення додаткових капіталовкладень, оскільки брак власних коштів є основною передумовою до необхідності виходити на фондові біржі. Наразі, вітчизняний ринок не здатний задовольнити потреби

емітентів, за відсутністю достатньої кількості західних інвесторів, що потенційно мають достатні капітали для інвестицій. Тому українські компанії намагаються вийти на світові фондові біржі, щоб отримати необхідні капіталовкладення у свій бізнес. На сьогодні, для успішного залучення капіталу та виходу на світові фондові біржі українські компанії повинні пройти процедуру первинного розміщення акцій «ІРО» (англ. Initial Public Offering – первинну публічну пропозицію).

ІРО – це первинна публічна продаж акцій приватної компанії, в тому числі у формі продажу депозитарних розписок на акції. Продаж акцій може здійснюватися як розміщенням додаткового випуску акцій шляхом відкритої підписки, так і шляхом публічного продажу акцій існуючого випуску акціонерами приватної компанії. Основною метою проведення ІРО є отримання так званої «засновницького прибутку» засновниками акціонерних товариств у вигляді різниці між сумою від продажу випущених акцій і капіталом, дійсно вкладеним ними в акціонерне підприємство [1].

Для того щоб пройти процедуру ІРО, необхідно пройти певні підготовчі етапи, а це може зайняти у підприємства тривалий час. Така тривалість процесу пов'язана з тим, що українські компанії, в більшості своїй, не відповідають критеріям лістингу на світових фондових ринках.

Етапи первинного публічного розміщення для підприємства, як правило, складаються з наступних:

Перший етап. На цьому етапі проводиться аналіз і вибір торгового майданчика, відбувається підготовка публічного статусу. Вимоги фондових ринків до строків та обсягу надання фінансової звітності, її аудиту, корпоративного управління емітента мають бути різними. На цьому етапі потребується визначити реальну вартість підприємства, для забезпечення інформації щодо формування інтересу до можливості інвестування в підприємство, а також довірчої підстави інвесторів щодо відкритості підприємства, його юридичної та організаційної структури.

Другий етап. На цьому етапі проводяться заходи щодо організації та консолідованої фінансової звітності, яка має переконати інвестора в стійкості, прибутковості та платоспроможності підприємства. При цьому важливе значення має відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності з метою формування прозорості та об'єктивності інформації про емітента з урахуванням необхідної умови

забезпечення аудиту за міжнародними стандартами щодо підтвердження реальності фінансових даних.

Третій етап. На цьому етапі проводиться партнерський пошук та запровадження підготовчих заходів до розміщення акцій з остаточним вибором біржової установи, на якій відбуватиметься розміщення акцій. Також в комісію з цінних паперів подається запит на проведення IPO.

Наразі українські емітенти акцій найчастіше вибирають для публічного розміщення одну з двох торгових майданчиків: Лондонську або Варшавську біржу. Вибір залежить від рівня очікування залучення капіталу та обсягів діяльності самого підприємства. При цьому слід зауважити, що на Лондонській біржі вірогідність залучення інвесторів суттєво більша, у той же час більші й витрати на розміщення, а також вимоги до емітентів.

Так, першими українськими підприємствами, що вийшли з IPO на майданчик Лондонської фондової біржі у 2005 р. були компанія «Укрпродукт» (Ukrproduct Group), яка здійснює виробництво молочної продукції, та фірма Cardinal Resources LLC, що займається видобутком нафти і газу в західних регіонах України.

На Варшавській біржі така вірогідність залучення інвесторів на порядок менша, але й вимоги до емітентів менші за обсягами, що робить цю біржу більш доступною для українських підприємств.

Четвертий етап. На цьому етапі проводиться розміщення акцій на біржі. Слід зауважити, що в процесі IPO велике значення набуває правильний вибір фінансового радника, який забезпечує правильну організацію та координацію зусиль учасників процесу (юристів, аудиторів та інших експертів), а також брокера, який забезпечує та здійснює розміщення акцій серед інвесторів.

Суттєве значення на цьому етапі має проведення рекламних кампаній, направлених на пошук потенційних інвесторів з урахуванням поточного стану кон'юнктури ринку щодо проведення IPO підприємств спорідненого бізнесу, а також визначення маркет-мейкерської компанії для підготовки та здійснення операцій з цінними паперами. При цьому сам процес розміщення акцій на біржі не становить кінцеву фазу IPO. Остаточне значення набувають заходи щодо підтримання досягнення успішності після проведення дій після IPO. Так, ринкова капіталізація згаданої компанії «Укрпродукт» (Ukrproduct Group) на момент розміщення становила 43 млн. дол., а через рік вона вже впала до 32 млн. дол. а ринкова капіталізація

Cardinal Resources LLC, що становила на момент розміщення 54 млн. дол., згодом впала до 41 млн. дол. [2].

П'ятий етап. На цьому етапі проводиться оцінка успішності IPO на підставі детального аналізу проведених угод, в тому числі визначення відповідності ціни акцій запланованому рівню, оцінка попиту на акції з боку інвесторів з проведенням аналізу структури бази інвесторів з належним рівнем прогнозування ціни стосовно визначення на вторинному ринку ліквідності акцій.

Таким чином, критерії відповідності підприємств для використання форми фінансування інвестицій у вигляді первинного публічного розміщення акцій (IPO) наступні:

- показувати стійке зростання фінансових показників (обороту, активів) і збільшувати свою частку ринку;
- мати розмір активів та/або річного обороту не менш \$5-10 млн., а оптимально, починаючи від \$25 млн.;
- пройти аудит за західними стандартами і мати звітність, підготовлену у форматі GAAP;
- здійснювати діяльність у привабливих для аналітиків та орієнтованих на них інвесторів секторах економіки, а для високотехнологічних компаній – володіти експертно-підтвердженим «ноу-хау»;
- мати досить ліквідний баланс і не бути надмірно обтяженими кредиторською заборгованістю;
- мати кваліфікований менеджмент, що володіє довгостроковим баченням стратегії розвитку бізнесу [3].

На первинне розміщення акцій на одній зі світових бірж може вийти тільки те підприємство, яке повністю відповідає вищевикладеним критеріям, а так само має прозору структуру власності і чітке, зрозуміле для інвестора ведення бізнесу. А саме з цими критеріями у українських емітентів акцій найчастіше виникають труднощі. Провести IPO неможливо, якщо власники підприємства не готові розкривати будь-яку інформацію про себе і про свій бізнес на вимогу радників.

При наявності переваг IPO наразі відсутня стала практика успішного впровадження такої форми фінансування інвестицій, оскільки наприкінці процесу підприємство з суттєвою вірогідністю може не отримати очікуваного рівня додаткових капіталовкладень. Так, згідно з аналітичними даними за період десяти останніх років, на Лондонській фондовій біржі (LSE) провели IPO 9 українських компаній, але тільки трьом з них вдалося зробити це успішно [4].

Первинне публічне розміщення акцій (ІРО) українських підприємств вказує на можливість визначення системної відкритості та врегулювання фінансових відносин економічних суб'єктів фінансово-правовими нормами із залученням акціонерний капітал на внутрішніх і зовнішніх фондових ринках.

Незважаючи на відсутність поширеності та результативності такої форми фінансування інвестицій на сьогоднішній день ІРО є одним з перспективних інструментів для залучення капіталу, в тому числі у вигляді довгострокових інвестиційних коштів, що підтримує застосування такої форми акціонування як економічно привабливий спосіб інвестування розвитку українських підприємств.

Література.

1. Информационный портал о личных инвестициях и финансах InvestfundS^{ua} [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://investfunds.ua/news/today/>
2. Замазій О. В. ІРО як інструмент залучення інвестицій українськими підприємствами / О. В. Замазій // Економічний аналіз : зб. наук. праць. – 2014. – Т. 16. – № 2. – С. 65-74.
3. Резниченко Е. ІРО для украинских компаний: нелёгкие деньги [Електронний ресурс] / Евгения Резниченко // Prostobiz.ua – Путеводитель в мире бизнес-финансов. – Режим доступу : http://www.prostobiz.ua/biznes/razvitie_biznesa
4. Fixygen – Фондовый рынок / ІРО в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fixygen.ua/calendar/ipo/>

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБЛІКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ЗА П(С)БО ТА МСФЗ

Ченцова І.А., студентка

Науковий керівник: Ковальова Т. В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та Міжнародні стандарти фінансової звітності - це нормативні акти, які всебічно регулюють та регламентують облікові процеси на підприємстві. Цінні папери, як складові облікового процесу грають важливу роль у життєдіяльності значної кількості підприємств. Розширення обсягів і форм участі іноземного та вітчизняного капіталу в діяльності